

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 346
6. května 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

14. zasedání Evropského
jaderného fóra

Sdělení Komise k summitu v
Sibiu

Strategie pro vztahy s Latinkou
Amerikou a Karibikem

Schválení Národního programu
reformy ČR

První debata kandidátů na
předsedu Komise

Program evropských institucí

Schválené rámcové pozice

Milí čtenáři,

zatímco minulý týden se nesl ve znamení výročí patnácti let členství České republiky v EU, tento týden oslavíme Den Evropy, který připadá na 9. května. V tento den si připomínáme přijetí historicky velmi významné Schumanovy deklarace, která položila základ pro budoucí spolupráci v Evropě a pro vznik dnešní Evropské unie.

Klíčovou událostí tohoto týdne bude neformální zasedání hlav států a předsedů vlád zemí EU v rumunském Sibiu. Summit se uskuteční pod záštitou rumunského prezidenta Klause Iohannise ve čtvrtek 9. května, tedy právě na Den Evropy. Lídři zemí EU a představitelé institucí EU budou jednat o příští strategické agendě EU na období let 2019–2024. Debata se bude týkat nejen priorit EU, ale také výzev, kterým bude EU v nadcházejících letech čelit. Summit by tak měl symbolicky uzavřít diskusi o budoucím směřování Unie, která probíhala v tomto legislativním cyklu. Naváže na něj pak červnová Evropská rada, kde by měla být přijata nová strategická agenda, která vytyčí konkrétní priority a zaměření EU v příštích pěti letech. V souladu s ní pak vznikne také pracovní program nové Komise. Česká republika považuje za důležitý význam tohoto summitu jako potvrzení jednoty sedmadvacíky v období před volbami do Evropského parlamentu.

Přípravám na summit v Sibiu bude věnována velká část tohoto zkráceného pracovního týdne. Věnovat se nicméně budu i jiným tématům. Dnes večer například umělé inteligenci. Na debatě „AI jako motor české ekonomiky“ budeme hovořit o tom, zda se z Prahy může stát jedno ze světových center umělé inteligence, nebo o tom, jak může umělá inteligence pomoci české ekonomice posunout se k vyšší přidané hodnotě.

Zítřka ráno mne spolu s panem premiérem čeká setkání s předsedou Evropské rady Donaldem Tuskiem. Během pracovní snídani budeme hovořit především o budoucích prioritách EU, o našich očekáváních od summitu v Sibiu a jistě také o evropských volbách, jejichž výsledek se do směřování EU v příštích letech nepochybně významně promítne.

Závěrem mi dovoluji, abych vás pozvala na každoroční festival Den Evropy, který se ve čtvrtek 9. května odpoledne uskuteční na Střeleckém ostrově. Věnovaný bude tento rok oslavám 15 let ČR v EU a kromě hudebních vystoupení budou připraveny debata s paní komisařkou Věrou Jourovou a ministrem zahraničí Tomášem Petříčkem a prezentace evropských a českých institucí, ambasád členských států EU a nevládních organizací.

14. zasedání Evropského jaderného fóra

Premiér Andrej Babiš zahájil v Praze v úterý 30. dubna 2019 již 14. plenární zasedání Evropského jaderného fóra. Na úvod jednání, mezi jehož účastníky byli kromě předních evropských i světových expertů také slovenský premiér Peter Pellegrini a ministr energetiky Rumunska Anton Anton, vystoupil premiér A. Babiš s projevem na téma energetické budoucnosti České republiky.

Evropské jaderné fórum se každoročně koná v Praze či Bratislavě, podle toho, zda daný rok fórum pořádá česká, či slovenská strana. I tento rok se účastnily politické i expertní špičky. Premiér Andrej Babiš expertní část fóra uvedl svým projevem, poté následovalo vystoupení slovenského premiéra Petera Pellegriniho.

O roli jaderné energetiky ve světě v souvislosti s klimatickými cíli hovořil výkonný ředitel Mezinárodní energetické agentury Fatih Birol, generální ředitel

Agentury pro jadernou energii William Magwood, ministr energetiky Rumunska Anton Anton a celý panel modeloval zástupce generálního ředitele pro energetiku Gerassimos Thomas. Mezi účastníky nechyběli zástupci odborné veřejnosti, občanské společnosti či soukromých společností.

Tématy letošního fóra bylo **prodlužování životnosti** jaderných elektráren a dlouhodobá **nízkoemisní strategie EU** do roku 2050. Témata byla vybrána opět na základě jejich aktuálnosti.

Komise ve svém sdělení ke zmíněné strategii uvedla, že do roku 2050 se počítá s využíváním jaderné energie minimálně **na současné úrovni**. To znamená, že životnost některých jaderných bloků bude potřeba prodloužit a zákonitě se počítá i s výstavbou dalších jaderných zdrojů v EU.

/Pokračování na s. 2/

Zároveň je jaderná energie nízkoemisním zdrojem, a proto se s ní počítá i v klimatické strategii.

Všichni diskutující vyjádřili **podporu jaderné energie** a představili její roli v energetice ze svého pohledu. Zmíněn byl například potenciál menší reaktorů, zejména modulárních, které jsou vyvíjeny v různých státech po celém

světě, nebo nutnost opět stavět jaderné elektrárny bez prodávání a posouvání termínů. V rámci panelů si účastníci vyměnili informace ze svých oborů, řešili komplexní současné problémy a výzvy a pokusili se nastínit další vývoj jaderné energetiky v EU. Další zasedání fóra proběhne příští rok v Bratislavě. /J. Černohorský/

Sdělení Komise k summitu v Sibiu > Komise

V rumunském Sibiu proběhne 9. května 2019 mimořádný summit evropských lídrů k budoucnosti EU. Klíčovým tématem jednání by měla být diskuse o příští strategické agendě, která by měla definovat vodítka dalšího směřování EU v příštím institucionálním cyklu (2019–2024).

V tomto smyslu by lídři měli řešit také personální otázku, tedy prioritně obsazení příští Komise. V Sibiu předjednaná strategická agenda by měla být posléze oficiálně schválena na formálním zasedání Evropské rady v červnu 2019.

Komise v tomto kontextu publikovala 30. dubna 2019 obsáhlý dokument „**Příprava na jednotnější, silnější a demokratičtější Unii v kontextu silících nejistot ve světě**“, ve kterém vyzdvihla důležité oblasti pro budoucí strategickou agendu:

Konkurenceschopná EU. EU by se dle Komise měla soustředit na výzkum, vývoj a projekty v této oblasti (čemuž by měla odpovídat alokace v příštím víceletém finančním rámci). Dále by EU měla podporovat ekologickou a hospodářskou transformaci. Dle Komise je potřeba spojit výdaje z fondů s reformami identifikovanými v evropském semestru. Sdělení se dále věnuje moderní průmyslové politice, inovacím a inteligentnímu regulatornímu systému. Zmiňuje potřebu modernizovat a plně dokončit vnitřní trh a jeho aspekty – digitální vnitřní trh, daně a ochranu spotřebitele. Dle Komise je potřeba podporovat stabilitu a růst skrze prohloubení hospodářské a měnové unie, transformovat evropský pracovní trh a poskytnout moderní regulatorní rámec pro mobilitu a dopravu (zde zmiňuje mj. otázky konektivity a omezení dopadů na životní prostředí).

Spravedlivá Evropa. Podle Komise je potřeba konat v oblasti Evropského pilíře sociálních práv a zohlednit sociální rozdíly mezi regiony. EU by měla přispět k tvorbě kvalitních pracovních míst a sociální ochraně. Dále by Unie měla zabezpečit dodržování zásady právního státu. Dle

Komise je potřeba pracovat na sociální inkluzi a rovnosti, ochráně základních práv a podnikat proaktivní kroky k řešení migrace. Rovněž Komise v této souvislosti zmiňuje spravedlivou a moderní daňovou politiku, jež bude reagovat na digitální prostředí a nutnost podpořit kvalitní zdravotní péči.

Proaktivní Evropa. EU by se měla dle sdělení snažit o dosažení efektivní a opravdové bezpečnostní unie. Je potřeba chránit kritickou infrastrukturu, bojovat s terorismem a kyberhrozbami. Rovněž je potřebné pokročit k úplné obranné unii a soustředit se přitom na výsledky v podobě podpory obranného průmyslu, vojenské mobility a řízení hybridních krizí. Unie by měla převzít více odpovědnosti za svou bezpečnost, čím by mělo dojít i k posílení NATO.

Udržitelná Evropa. Sdělení zmiňuje nutnost implementovat udržitelné cíle v souladu s agendou OSN pro udržitelný rozvoj 2030. Je potřeba posílit snahy v boji s klimatickou změnou a pokročit v přechodu k oběhové ekonomice efektivní na zdroje. Zároveň by mělo dojít ke snížení produkce CO₂ a znečišťujících látek. Rovněž je potřeba maximalizovat potenciál energetické unie v oblasti cen energií pro domácnosti a podniky, energetické bezpečnosti a energetické transformace.

Vlivná Evropa. V důsledku nestálé a fragmentované situace ve světě je dle Komise potřeba jednat společně. EU by měla udávat standardy a mít vliv v boji s klimatickou změnou. Zároveň Komise zmiňuje potřebu uchovat náš styl života a hodnoty v měnícím se světě. Unie by měla mít vedoucí roli v podpoře multilateralismu a systému založeného na pravidlech. Vliv EU by měl být prosazován zejména propagováním jejich hodnot, práva a způsobem vedení politik. /V. Olmer/

Strategie pro vztahy s Latinskou Amerikou a Karibikem > Komise

Komise dne 16. dubna 2019 zveřejnila sdělení „Evropská unie, Latinská Amerika a Karibik: spojenými silami ke společné budoucnosti“ (JOIN(2019) 6). Hlavním cílem je posílení politického partnerství EU a zemí Latinské Ameriky a Karibiku se zaměřením zejména na obchod, investice a odvětvovou spolupráci.

Novou strategii pro vztahy EU se zeměmi Latinské Ameriky a Karibiku (dále jen LAC) připravila Komise ve spolupráci s Evropskou službou pro vnější činnost pod vedením vysoké představitelky pro zahraniční věci a bezpečnostní politiky Federiky Mogheriniové. Hlavním cílem strategie je **posílení vzájemných vztahů** zejména ve světě nových globálních výzev a v návaznosti na další strategie EU (Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky EU, Evropský konsensus o rozvoji, Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, sdělení Obchod pro všechny).

V rámci **změn geopolitického prostředí** se EU snaží reagovat zejména na silící vliv a obchodní výměnu Číny se zeměmi LAC a změny tradiční úlohy USA v tomto regionu. Nové požadavky na země LAC klade také rozvoj digitální

a integrované globální ekonomiky, tlak na ochranu životního prostředí a na podporu růstu při zajištění trendu demokratické konsolidace a udržitelného rozvoje.

Sdělení stanovuje **čtyři hlavní priority** vzájemné spolupráce: (1) partnerstvím k prosperitě, (2) partnerstvím k demokracii, (3) partnerstvím k odolnosti a (4) partnerstvím k účinné globální správě.

Strategie zdůrazňuje, že je třeba **brát v potaz odlišnosti jednotlivých partnerských zemí**. EU by měla zachovat minimálně současnou úroveň zapojení, ale snažit se o prohloubení vztahů se zeměmi či regionálními uskupeními, které jsou ochotny a schopny posílit své zapojení v oblasti dosahování společných cílů. Jako hlavní platformy pro identifikaci společných priorit by i nadále měly být politické dialogy s jednotlivými zeměmi i regionální i uskupeními, měly by být posíleny neformální konzultace EU a zemí LAC před významnými mezinárodními konferencemi. Jako klíčová je zmiňována spolupráce při provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a role Evropské investiční banky /Pokračování na s. 3/

a rozvojových finančních institucí členských států. Na závěr je zmíněna také role nadace Evropské unie a Latinské Ameriky a Karibiku, aktivní úloha Evropského parlamentu a těsná spolupráce EU s regionálními a biregionálními organizacemi.

Země LAC představují pro ČR oblast geograficky vzdálenou a zahraniční politika se ve vztahu k nim soustředí

zejména na **oblast ekonomické diplomacie**. Za pozitivní lze tedy označit snahy EU na dokončení sítě obchodních a investičních dohod v tomto regionu, ale také spolupráci na globálních tématech jako jsou posílení mnohostranného obchodního systému a Světové obchodní organizace, plnění cílů udržitelného rozvoje a s tím spojená i otázka změn klimatu. /M. Kadlecová/

Schválení Národního programu reforem > ČR a EU

Minulý týden vláda schválila na jednání Výboru pro Evropskou unii Národní program reforem České republiky 2019 (NPR).

Dokument každoročně popisuje opatření, kterými vláda podporuje **dlouhodobý hospodářský růst a stabilní zaměstnanost**. NPR je každý rok spolu s Konvergenčním programem ČR předkládán Komisi v rámci tzv. evropského semestru. **Komise** následně zhodnotí hospodářskou politiku ČR a **zveřejní návrh nových doporučení** (letos to bude 5. června 2019).

ČR je specifická inkluzivní přípravou NPR, kdy jsou do ní kromě státní správy zapojeni zástupci hospodářských

a sociálních partnerů, Parlamentu ČR, krajů a obcí, Akademie věd a dalších aktérů.

Evropský semestr je letos mimořádně silně zaměřen na **oblast investic**. To je v souladu s prioritami vlády, které zahrnují strategický přístup k investiční politice. NPR 2019 tedy obsahuje rozšířenou kapitolu o investiční politice vlády. V NPR 2019 je popsáno také například, jak bude naplňována Inovační strategie ČR na období let 2019–2030, a jsou uvedena i další opatření na podporu **hospodářského růstu** postaveného na inovacích a digitalizaci. /A. Mundil/

První debata kandidátů na předsedu Komise > Evropský parlament

V nizozemském Maastrichtu se v pondělí 29. dubna 2019 uskutečnila první veřejná debata vedoucích kandidátů (tzv. Spitzenkandidaten) evropských politických stran na post předsedy Komise. Debaty se zúčastnili Frans Timmermans (PES), Violeta Tomićová (GUE), Guy Verhofstadt (ALDE), Jan Zahradil (ECR) a Bas Eickhout (Zelení). Manfred Weber (EPP) chyběl.

Po úvodních vystoupeních jednotlivých kandidátů následovala debata rozdělená do **tří tematických bloků** – digitální Evropa, udržitelná Evropa a budoucnost EU.

Frans Timmermans na úvod označil za zásadní spolupráci, dialog a udržitelnou budoucnost. Jan Zahradil připomněl 15 let od vstupu ČR do EU a uvedl, že je třeba najít rovnováhu mezi národním a evropským prvkem. Guy Verhofstadt se vyslovil pro vytvoření silné EU a upozornil na rostoucí vliv Indie, Číny a Ruska. Violeta Tomićová připomněla, že lidé stále pocítují dopady hospodářské a finanční krize. Bas Eickhout apeloval na nutnost řešení problémů spojených s klimatickou změnou.

V prvním diskusním bloku věnovaném tématu **digitální Evropa** vyjádřili diskutující podporu regulaci a zdanění

velkých technologických firem na evropské úrovni. V části věnované **udržitelné Evropě** podpořili všichni kandidáti kromě Jana Zahradila současné protesty studentů související s otázkou klimatu. Během diskuse o **budoucnosti EU** se vedoucí kandidáti vyslovili pro genderovou vyváženost budoucího kolegia komisařů a podpořili myšlenku, aby každý členský stát jmenoval vždy dva kandidáty na komisaře – ženu a muže.

Favoritem a vítězem diskuse se podle hodnocení diváků v sále stal **Frans Timmermans** následovaný Basem Eickhoutem. Jan Zahradil skončil předposlední.

Koncept vedoucích kandidátů (tzv. Spitzenkandidaten) byl poprvé uplatněn během minulých voleb do EP. Podle tohoto principu prosazovaného Evropským parlamentem by se předsedou Komise měl stát lídr kandidátky vítězné evropské politické strany z voleb do EP. V roce 2014 se jednalo o Evropskou lidovou stranu. Termíny dalších debat vedoucích kandidátů jsou 2. května ve Florencii a 15. května v Bruselu.

/J. Linková/

Program evropských institucí, 7. až 14. května > Informace

Zasedání kolegia komisařů, 7. května

Přípravě summitu v Sibi a jarní hospodářská prognóza.

Summit v Sibi, 9. května

Strategická agenda definující vodítka dalšího směřování EU v příštím institucionálním cyklu (2019–2024), následně

oficiální schválení dojednané agendy na červnové Evropské radě, personální otázky obsazení klíčových institucí EU v kontextu blížících se voleb do Evropského parlamentu, společná deklarace lídrů o budoucnosti EU.

Schválené rámcové pozice v 18. týdnu > Informace

Rámcová pozice k návrhu statutu **evropského veřejného**

ochránce práv (vypracoval Úřad vlády ČR)

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 346, týden od 29. dubna do 5. května 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: Igor Blahušák* Kontakt: newsletter@vlada.cz